

DECRET LLEI per a afavorir l'accés universal als serveis públics mitjançant l'adopció de mesures que permeten el sanejament de les entitats locals en especial dificultat economicofinancera i el cofinançament de serveis en zones de baixa densitat poblacional de la Comunitat Valenciana.

PREÀMBUL

Aquest decret llei té com a objecte fonamental promoure la igualtat d'accés als serveis públics a la ciutadania amb independència de la densitat poblacional i la situació economicofinancera dels municipis que els presten.

Per a això, cal complementar les actuacions en matèria de consolidació fiscal promulgades pel Govern d'Espanya, que permeten a les entitats locals obtindre una posició de solvència superior a la que gaudeixen, tant des del punt de vista economicopatrimonial com per la revaloració d'actius que es troben immobilitzats i sense ús per la societat, amb una clara implicació i garantia per part de la mateixa Generalitat Valenciana.

La Generalitat Valenciana està fermament compromesa amb l'estabilitat i la sostenibilitat financera en l'àmbit local, sense perjudici d'impulsar una millora contínua de la qualitat de vida dels ciutadans. És per això que la Generalitat Valenciana considera adequat establir relacions de coordinació, capacició i ajuda a les entitats locals, de manera que les valencianes i els valencians gaudisquen dels serveis públics a què tenen dret, amb índexs adequats de qualitat i en condicions equiparables, amb independència de l'entorn demogràfic o la situació econòmica del municipi on residisquen.

Actuar en sentit diferent seria establir i fomentar, *de facto*, factors d'iniquitat que redundarien en un aprofundiment de l'abandó dels territoris ja despoblats, i en la insostenibilitat dels serveis públics a prestar per les entitats locals en situació de dificultat financera.

Des de l'adopció de les mesures de consolidació fiscal, la millora de la situació financera de les entitats locals ha sigut notable. No obstant això, malgrat les mesures adoptades, en algunes d'elles, la prestació dels serveis públics o la finalització d'infraestructures necessàries encara estan condicionades per situacions de dificultat financera que impedeixen el normal acompliment de les entitats que operen en l'àmbit local. En no poques ocasions, l'esforç fiscal realitzat per les entitats locals no ha sigut suficient, bé per partir d'una situació financera d'especial dificultat, o bé per haver recaigut sobre l'entitat local una sèrie d'obligacions sobrevingudes a les quals ha de fer front, generalment per mandat judicial, que posen en perill la prestació dels serveis públics necessaris per a la ciutadania.

Això fa necessari que la Generalitat Valenciana reforce les mesures adoptades en matèria d'estabilitat i sostenibilitat financera pel Govern de la nació, d'acord amb les possibilitats que brinda el seu àmbit competencial.

En aquest sentit, el marc autonòmic valencià, i més concretament, l'article 49.1.8a de l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana –segons la redacció que en fa la Llei

orgànica 1/2006, de 10 d'abril–, atribueix a la Generalitat competències exclusives en matèria de règim local, sense perjudici del que disposa el número 18 de l'apartat 1 de l'article 149 de la Constitució Espanyola. D'altra banda, l'article 200 de la Llei 8/2010, de 23 de juny, de règim local de la Comunitat Valenciana, estableix que “D'acord amb les entitats locals i les seues associacions representatives, la Generalitat podrà establir, en el marc i amb els límits de les previsions pressupostàries anuals, mesures que fomenten el sanejament de les hisendes locals.”

En la present legislatura, el Consell ha desenvolupat diverses actuacions en els camps de col·laboració interadministrativa des del respecte a l'autonomia local. Així, en sessió celebrada el 27 de gener de 2017, el Consell va adoptar un acord pel qual va aprovar el Pla del Fons de finançament de les entitats locals de la Comunitat Valenciana.

El fons de finançament destinat a les entitats locals de la Comunitat Valenciana s'estructura en:

- a) El Fons de cooperació municipal incondicionat.
- b) Les línies de participació en els fons europeus.
- c) Les línies de finançament per a projectes municipals.

Així mateix, el Consell, a través del Decret 67/2018, de 25 de maig, ha simplificat el tràmit administratiu necessari per a l'assumpció per part de les entitats locals de competències diferents de les pròpies o delegades, i eximeix aquestes entitats de la necessitat de sol·licitar els informes previstos en l'article 7.4 de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases del règim local. Això permet a les administracions locals accedir a l'exercici de les competències finançades al 100 % per l'Administració de la Generalitat o per les diputacions provincials, amb independència de la seua situació financera, i evita que aquelles amb dificultats més grans en siguen privades de la prestació.

Les mesures adoptades en aquesta norma persegueixen contribuir a pal·liar la situació d'especial dificultat i risc financer per la qual travessen determinades entitats locals que pogueren fer perillar la prestació dels actuals serveis que presten, i promoure l'alienació de sòl i actius immobilitzats amb l'objectiu de fomentar el sanejament de la hisenda local mitjançant l'aplicació dels recursos obtinguts a l'amortització dels seus passius financers o a la finalització de treballs de condicionament del sòl i actius materials per a la seua alienació o posada en ús.

Tal com es va assenyalar anteriorment, les actuacions de sanejament s'estableixen d'acord amb el que es disposa en l'article 200 de la Llei 8/2010, de 23 de juny, de règim local de la Comunitat Valenciana, sobre la base del desenvolupament de les seues competències.

La urgència de la mesura legislativa està plenament justificada per la necessitat de preveure en el temps de conformació legal dels pressupostos de les administracions locals valencianes aquelles mesures que permeten mantindre i garantir els serveis públics necessaris. Tot això, mitjançant la previsió, si escau, per part de les administracions locals, de la normativa i altres mesures aplicables previstes en el present decret llei per a l'exercici 2019 i successius. Altrament, el retard en la iniciativa, juntament amb la normativa actual aplicable, faria perillar part dels serveis públics, per imperatiu del marc jurídic estatal. És a dir, determinats serveis que els municipis amb dificultats presten, serveis deficitaris, estan en risc jurídic i/o podien ser obligats a tancar-los, amb greu impacte per a la ciutadania.

Aquest decret llei, juntament amb les iniciatives ja indicades, i el programa Edificant, conformen un tercer pilar de col·laboració amb els municipis, i amb les seues mesures s'afavoreixen les necessàries sinergies entre les administracions local i autonòmica en benefici de la ciutadania de la Comunitat Valenciana, centre de l'acció política pública de la Generalitat Valenciana.

Per tot el que s'ha exposat, d'acord amb els articles 44.4 i 51 de l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana; l'article 199 de la Llei 8/2010, de 23 de juny, de la Generalitat, de règim local de la Comunitat Valenciana, i l'article 58 de la Llei 5/1983, de 30 de desembre, del Consell, a proposta del president de la Generalitat, i després de la deliberació prèvia del Consell, en la reunió de de de 2019,

DECRETE

Article 1. Finalitat i objecte

1. Aquesta norma complementa les actuacions en matèria de consolidació fiscal promulgades pel Govern d'Espanya, mitjançant l'adopció de mesures que fomenten el sanejament de les hisendes locals d'acord amb el que s'estableix en els articles 49.1.8é i 51.1.7é de la Llei orgànica 5/1982, d'1 de juliol, d'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana, i en l'article 200 de la Llei 8/2010, de 23 de juny, de règim local de la Comunitat Valenciana.

2. Constitueixen les finalitats d'aquest decret llei:

a) Promoure la protecció i igualtat d'accés als serveis públics dirigits al ciutadà, amb independència de la situació econòmica dels ajuntaments o organitzacions supramunicipals, especialment les que fan referència a mancomunitats de municipis (de conformitat amb el que es disposa en l'article 26.2 de la Llei 7/1985, i la normativa autonòmica), i de la massa o densitat de població d'un determinat territori on es presta el servei públic.

b) Proveir un marc legal que permet a les entitats locals accedir als recursos econòmics que fomenten el sanejament de les hisendes locals i una millor posició global economicofinancera del municipi, amb la participació i col·laboració de la Generalitat Valenciana. En aquest sentit s'estableix un marc temporal de sis anys per a facilitar que el conjunt d'entitats locals arribe a un nivell de deute viu sobre ingressos corrents inferior al 110 %, tal com queda definit en l'apartat 2 de l'article 53 del Reial decret legislatiu 2/2004, de 5 de març, pel qual s'aprova el text refós de la Llei reguladora de les hisendes locals.

c) Establir un marc específic per a la transmissió d'actius entre els ajuntaments i la Generalitat Valenciana, i també per a la regulació del contingut i l'abast de plans extraordinaris de sanejament.

Article 2. Principis

L'instrument es basa en els principis d'objectivitat, transparència, publicitat i equitat, i constitueix un factor d'articulació, equilibri i cohesió territorial, i igualtat d'accés als serveis públics.

Des del punt de vista de les administracions local i autonòmica, s'estableix com a principis la seguretat jurídica i l'enfortiment de la situació patrimonial i de solvència financera mitjançant el desenvolupament dels mecanismes habilitats.

Article 3. Àmbit subjectiu d'aplicació

1. Les entitats locals, i el seu sector públic, en zones de baixa densitat poblacional que, en l'actualitat, suporten amb càrrec als seus pressupostos dèficits d'explotació i amortitzacions, o instal·lacions en construcció o finalitzades no posades en funcionament a causa de la seua situació financera.
2. Entitats locals que disposen d'informe de sostenibilitat financera desfavorable emés per l'òrgan de tutela de la comunitat autònoma, en el marc del que es preveu en l'article 7.4 de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases del règim local.
3. Entitats locals adherides al Fons de finançament de les entitats locals, compartiment Fons d'ordenació, creat pel Reial decret llei 17/2014, de 26 de desembre, de mesures de sostenibilitat financera de les comunitats autònomes i entitats locals, i unes altres de caràcter econòmic.
4. Entitats locals que, conseqüència d'una sentència judicial ferma o un acord extrajudicial que tinguen el seu origen en actuacions iniciades en anteriors legislatures, resulten obligades a deixar de prestar serveis públics o pujar preus als seus ciutadans per poder complir les obligacions que en matèria d'estabilitat pressupostària o sostenibilitat financera els exigeix la legislació bàsica en la matèria.
5. Entitats locals que disposen d'actiu immobilitzat realitzable i que estiguen en alguna de les situacions de risc financer, tal com queden definides en l'article 39 del Reial decret llei 17/2014, de 26 de desembre.

Article 4. Actuacions

Les actuacions dirigides al sanejament de les entitats locals incloses en el present decret llei són:

- a) Finançament de la despesa corrent de les entitats locals que, conseqüència de la seua situació financera, qualsevol que en siga la causa, tinguen dificultats per a la prestació de serveis públics.
- b) Cofinançament de la càrrega financera de les entitats locals que estiguen adherides al Fons de finançament de les entitats locals, compartiment Fons d'ordenació, creat pel Reial decret llei 17/2014, de 26 de desembre, fins que l'entitat local arribe al nivell d'endeutament definit en l'apartat 2.b) de l'article 1 de la present norma.
- c) Els dèficits d'explotació i amortitzacions d'instal·lacions de caràcter municipal, supramunicipal o pertanyents al seu sector públic que tinguen el seu origen en la prestació de serveis públics necessaris per als ciutadans, sempre que es tracte d'ajuntaments que hagen obtingut el reconeixement de municipis de la Comunitat Valenciana en risc de despoblació d'acord amb el que s'estableix en el Decret 182/2018, de 10 d'octubre, del Consell, pel qual es regula la línia específica del Fons

de cooperació municipal per a la lluita contra el despoblament dels municipis de la Comunitat Valenciana.

d) Promoure ingressos per a determinades finalitats mitjançant l'alienació de sòl i actius immobilitzats susceptibles de ser transmesos o hipotecats, a favor de la Generalitat, mitjançant compromisos de compra o autorització d'endeutament dins del marc dels plans extraordinaris de sanejament.

Article 5. Despesa corrent

Les despeses corrents que podran ser objecte de finançament són les corresponents als capítols I, II, III i IV, amb excepció de les derivades de festes i festejos. Les despeses subvencionables del capítol IV s'han de destinar únicament al pagament d'aportacions a les mancomunitats o altres agrupacions de caràcter supramunicipal de les quals formen part i reben d'elles serveis, o a la cobertura de les transferències corrents destinades a les diferents entitats o subjectes que conformen el sector públic de la mateixa entitat local.

Article 6. Dèficits d'explotació i amortitzacions

Es podran finançar els dèficits d'explotació i amortitzacions d'instal·lacions o serveis de caràcter municipal, supramunicipal o pertanyents al seu sector públic, conseqüència de la prestació de serveis públics derivats de la reduïda dimensió de la seua població en zones de baixa densitat, o d'estar immers en un pla de sanejament sota la tutela de l'Estat que obligue al seu equilibri o tancament.

Article 7. Estimació de la subvenció a atorgar per a reduir la càrrega financera dels municipis valencians en situació de risc financer

L'objectiu d'aquesta ajuda consisteix a equiparar la càrrega financera dels municipis en situació de risc financer al que correspondria a municipis amb un nivell de deute viu igual al 110 % dels ingressos corrents, tal com es defineix en l'article 1.2.b) de la present norma.

Als efectes d'aquest article, es consideren entitats locals en situació de risc financer aquelles que estiguen adherides al Fons de finançament de les entitats locals, compartiment Fons d'ordenació del Reial decret llei 17/2014, de 26 de desembre.

L'ajuda corresponent als municipis en situació de risc financer s'obtindrà aplicant les expressions següents:

$$Ayuda = \min\{B; C\}$$

$$B = \text{entero} \left[1 + \frac{\left(\frac{DV}{5} + GF \right) \times \left(1 - \frac{\text{---}}{\text{---}} \right)}{10.00} \right]$$

$$C = \text{entero} \left[1 + \frac{IC}{10.000} \times 0,1 \right] \times$$

on DV és el deute viu, GF representa les despeses financeres, IC denota els ingressos corrents de l'ajuntament, *sencer* és una funció que retorna la part sencera del nombre real resultant de calcular l'expressió entre claudàtors i *min* és una funció que retorna el menor valor dels dos considerats.

L'import d'aquesta ajuda es destinarà als capítols III i IX del pressupost de l'entitat local, i l'import màxim de la subvenció per aquest concepte no podrà ser superior al 10 % dels ingressos corrents de l'exercici.

8. Alienació d'actius immobilitzats i plans extraordinaris de sanejament

1. Aquelles entitats locals que per la seua especial situació de risc financer que, juntament amb les ajudes de la Generalitat, en un termini de sis anys no puguin minorar el seu deute viu respecte als ingressos corrents fins a aconseguir el 110 %, hauran de dur a terme un pla d'alienació de béns immobilitzats que li permeta complir l'objectiu del 110 % en aquest termini. Les modalitats d'alienació d'actius en l'àmbit d'aquesta norma seran els següents:

a) Venda directa d'actius a tercers per part de l'ajuntament, mitjançant qualsevol de les modalitats previstes en la llei.

b) Venda a la Generalitat d'aquells actius que per qualsevol causa no puga alienar a valor de taxació de mercat d'acord amb les modalitats següents:

b.1) Si el bé tinguera un valor intrínsec per a l'entitat local, l'alienació del bé es realitzarà amb pacte de recompra a favor d'aquesta per un import corresponent al 50 % del valor de taxació de mercat. L'entitat local disposarà d'un període màxim de cinc anys per a exercitar el pacte de recompra des del moment de la transacció original.

b.2) Si el bé no tinguera un valor intrínsec per a l'entitat local però sí que tinguera un valor intrínsec per a la Generalitat, l'alienació del bé es realitzarà pel 80 % del valor de taxació i no hi hauria pacte de recompra a favor de l'entitat local.

2. L'import líquid derivat de les operacions descrites haurà d'aplicar-se al capítol IX del pressupost de l'entitat local, així com a totes les despeses de naturalesa corrent associades. Excepcionalment, en el supòsit que l'entitat local tinga necessitat de fer front a despeses derivades per a la finalització de les obres per a l'adequació d'actius o per al pagament de sentències o acords extrajudicials, podrà destinar-hi, en el marc del pla d'alienació, tot o part de l'import líquid obtingut de les operacions d'alienació sempre que estiguen referides a despeses de capital.

En tot cas, la destinació excepcional de l'import líquid sol podrà donar-se quan vinga referit a deutes vençuts, líquids i exigibles amb anterioritat a la data d'aprovació del pla d'alienació a què fa referència l'apartat primer d'aquest article i tingueren el seu corresponent reflex en la comptabilitat de l'entitat.

3. Quan la complexitat de la situació economicofinancera ho requerisca, bé per excés de deute, per insuficiència de recursos patrimonials, o per situacions extraordinàries

derivades de circumstàncies sobrevingudes alienes a la voluntat de la corporació municipal, els ajuntaments per a poder arribar a l'escenari del 110 % de deute podran elevar una proposta de pla extraordinari de sanejament per al seu estudi, i, si escau, la seua aprovació, per part de la Generalitat Valenciana, on es podran preveure per terminació convencional, mesures extraordinàries respecte a terminis, titularitat de serveis, delegacions de competències, aportacions extraordinàries, autoritzacions d'endeutament o qualsevol altra que possibilita complir de manera ponderada les finalitats i els objectius marcats en aquest decret llei.

Article 9. Naturalesa

1. Les mesures recollides en aquest decret llei tenen naturalesa condicionada i finalista. Les entitats locals beneficiàries hauran d'adoptar les mesures necessàries per a complir les finalitats establides en l'article 2.

Les aportacions de la Generalitat tenen el caràcter de subvencions i inversions a fi de finançar les activitats que perseguisquen garantir els principis de solidaritat i equilibri intermunicipal en el marc de la política social i econòmica, i col·laborar a la prestació integral i adequada en la totalitat del seu territori dels serveis de competència municipal, més enllà dels mínims i obligatoris impostos per la legislació estatal bàsica, que promoga la igualtat d'accés als serveis públics dirigits al ciutadà amb independència de la dificultat econòmica de l'ajuntament o de la massa de població d'un determinat territori.

Així mateix, s'estableix la potestat de l'Administració autonòmica i el seu sector públic competent en la matèria de facilitar el compliment de les finalitats, mitjançant la prestació de garanties necessàries o mecanismes de gestió d'actius en col·laboració i d'acord amb els ajuntaments a l'empara del present decret llei.

2. En tot cas, les subvencions realitzades a càrrec del pressupost de la Generalitat per desenvolupar o aplicar el present decret llei, i que per les seues característiques hagen d'ajustar-se al procediment de concessió directa, s'hauran d'ajustar al règim jurídic previst en l'article 168.1.B) de la Llei 1/2015, de 6 de febrer, de la Generalitat, d'hisenda pública, del sector públic instrumental i de subvencions.

Article 10. Dotació

La dotació per a l'objecte d'aquest decret llei en els exercicis 2019-2023 s'estima en una previsió màxima de 240 milions d'euros.

No obstant això, les quantitats anuals destinades al conjunt d'actuacions previstes en aquest seran les establides en les lleis anuals de pressupostos de la Generalitat Valenciana.

Article 11. Condicions financeres aplicables als municipis.

L'adhesió a alguna de les mesures que es preveuen en el present decret llei comporta l'acceptació per l'entitat local i els seus ens dependents, classificats en el sector d'administracions públiques d'acord amb la definició i delimitació del Sistema Europeu de Comptes Nacionals i Regionals, de les condicions que en cada modalitat de

finançament s'estableixen en la present norma i la seua normativa de desenvolupament.

Article 12. Condicions fiscals aplicables als municipis inclosos el present decret llei

L'adhesió a alguna de les mesures que es preveuen en aquest decret llei comporta l'obligació per a l'Ajuntament de:

- Tindre implantats tots els impostos de caràcter voluntari per als municipis previstos en l'article 59.2 del Reial decret legislatiu 2/2004, de 5 de març, pel qual s'aprova el text refós de la Llei reguladora de les hisendes locals.
- No es podran incrementar les despeses de funcionament dels capítols 1, 2 i 4 de l'estat de despeses més enllà de l'import resultant de l'aplicació de la regla de despesa sobre aquests, fins que l'endeutament se situe com a màxim en el 110 % dels ingressos ordinaris. En aquests no es computaran els imports obtinguts com a conseqüència de l'adhesió al decret llei.
- No es podran reduir els drets reconeguts per operacions corrents mentre l'entitat local estiga adherida a alguna de les mesures de finançament i liquiditat que estableix el decret llei.

DISPOSICIÓ FINAL

Única

Aquest decret llei entrarà en vigor l'endemà de la publicació en el DOGV.

València, de de 2019.
El president de la Generalitat,
XIMO PUIG I FERRER